

გზაგადასასრული

იუმორისტული
— ჟურნალი

№ 10

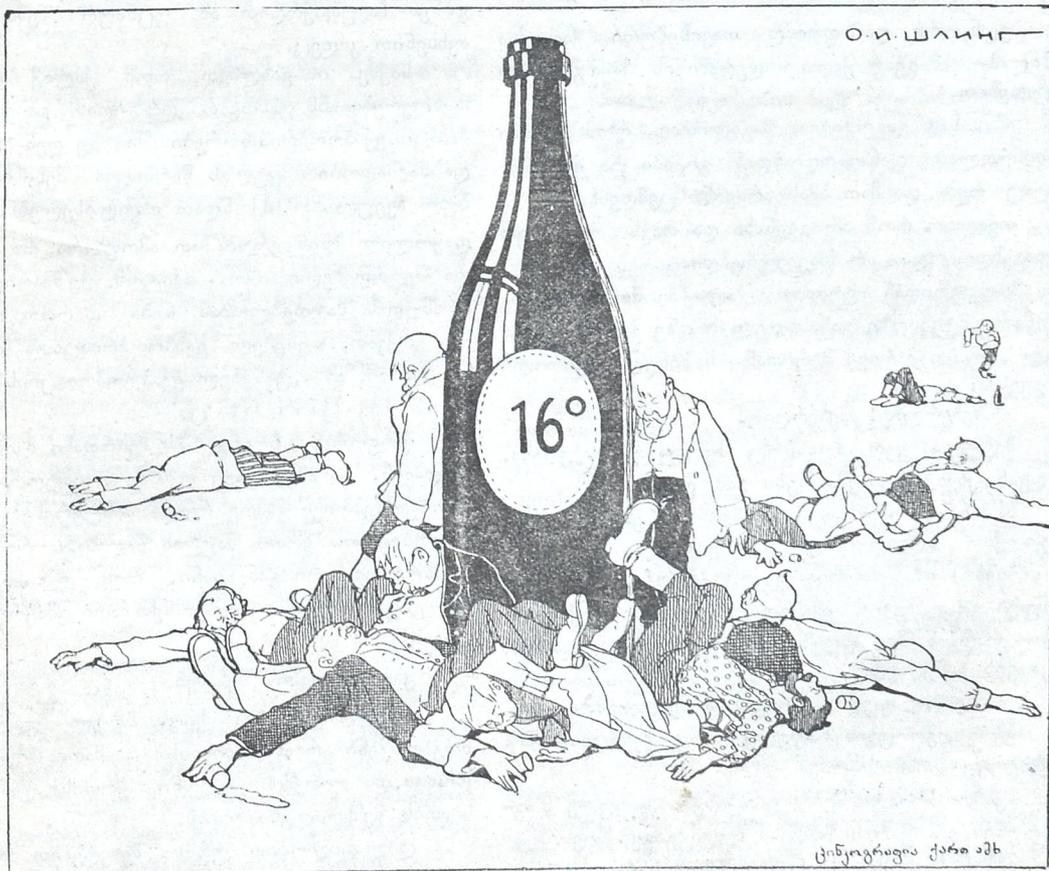
მეგობრები

ფასი 10 კაპ.

კვირა, 3 მაისი

1915 წ.

გუზინდელი კერპი

ტინკოგრაფია ქარი აქს

თექვსმეტი გრადუსი ნებადართულია.

უცხოელი თბილისში

მკითხველს ეხსომება, რომ შარშან, ამ დროს, გამოჩენილმა ინგლისელმა მეცნიერმა მისტერ ჩარლზ ჯონჯოლმა ლონდონის ცნობილ ჟურნალ "ბრინჯ"ში გამოაქვეყნა საყურადღებო ცნობები ქუთაისის მხოვრებთა ზნეწვეულების შესახებ.

ბ. ჯონჯოლის ზემოხსენებული წერილი ჩვენ დაუყონებლივ ვთარგმნეთ ქართულათ და გავაცანით კიდევ თავის დროზე მკითხველ საზოგადოებას.

ეხლახან ამავე ავტორმა ჟურნალ „ბრინჯ“-შივე დატანა არა ნაკლებ საყურადღებო და ჩვენთვის მნიშვნელოვანი წერილი „თბილისის შთაბეჭდილებანი“, რომელსაც ჩვენ უცვლელათ და სიტყვა-სიტყვით ვთარგმნით:

„თბილისის შთაბეჭდილებანი“

უცნაური და ფრიად თავისებური ქალაქია თბილისი. ამ გვარ ქალაქს დედამიწის ზურგზე ვერ შეხედებით.

აბა, სად გაგონილა. მაგალითად, რომ ქუჩაში თავისუფლათ დანავარდობდნენ გიჟები და ექსპროპრიატორები და მათ ხმას არავინ სცემდეს!

თვალთ რომ არ გვენახა და თავს რომ არ გადაგვხდომოდა, არ დავიჯერებდით.

სადგურიდან ეტლით ქალაქში მოვდიოდით. მდინარე მტკვარზე გასასვლელ ხიდზე რომ შედგავტელ, უცებ ორივე მხრიდან საშინელი ყვირილი მოგვესმა:

-- შეჩერდით! შეჩერდით!

მეტყვიემ ვერ მოასწრო სწრაფათ გაქრება, რადგან ცხენები თავპაგრები გამოდგენ.

მაშინ ის ორი კაცი დაეწია ცხენებს, ჩაჰკიდეს აქეთ იქით აღვირში ხელი და გავაჩერეს.

ჩვენ*) იმ წუთშივე გავიჟქრეთ, ეს უცხოთ აქაური განთქმული ექსპროპრიატორები იქნებიან თქო რადგან შუა დღეზე ეს უტიფარ თავდასხმას სწავინ გაბეჯავდა.

— რეცით ფული! მოგვაძახა მეეტლემ.

ამოვირეთ უბის საფულე და გადავეცით. შიგ რამდენიმე აიანი იყო.

ექსპროპრიატორებმა უცინეს, საფულე დაგვიბრუნეს და უარს ნიშნათ ხელი გავვიქნიეს.

მაშინ ჩვენ მოვხსენით ოქროს საათი, ოქრო-

*) ბ. ჯონჯოლი (როგორც ჩვენი წიგნის თანახმით თავის თავზე მრავლობით უნდა იქნებოდა) ლაპარაკობს.

სავე ძეწკვი, ორივე ბეჭედი (ერთი ბრილიანტიანი იყო, ხოლო მეორე საქორწილო რგოლი) და ყველა ეს და საფულეც კვლავ მტარცველებს გადავეცით.

მაგრამ მათ უფრო გულიანი სიცილი წასკდათ, ამოიღეს თავიანთი ჯიბის საფულე და ზვანიშნე*, ამ ნაირი მოგვეცით.

ჩვენც ასე მოვიქვეცით.

ექსპროპრიატორებმა გახსნეს ჩვენი ჯიბის საფულე, ამოიღეს შიგ ერთად ერთი შაური და ყველა ჩვენი ნივთები უკლებლივ დაგვიბრუნეს; შაური კი თან წაიღეს.

ჩვენ გაუშტერდით, ხოლო ექსპროპრიატორები სიცილს განაგრძობდნენ.

ყველაზე უფრო ის გვაკვირვებდა, რომ პოლიციელიც იქვე იდგა და თითქოს ექსპროპრიატორების მხარეზეაო, მათთან ერთად იცინოდა.

ეტლი რომ დაიძრა, რა თქმა უნდა, გულმოღვინეთ ჩაფუიქრდით ამ უცნაურ შემთხვევას და აეხსენით კიდევ.

საქმე ის გახლავთ, რომ ქალაქ თბილისის მცხოვრებლებს უხსოვარ დროიდან გაბედული და მამაცი ექსპროპრიატორები შეადგენდნენ. თავდასხმა და ძალიადობით ფულის წართმევა შესისხლ ხორცებულ ჩვეულებათ ჰქონდათ თფილისელებს. ამ თნდაყოლილ ზნის ერთბაშით ამოფხვრა, რა თქმა უნდა შეუძლებელი იყო. ამიტომ, ჰემშარიტათ რომ ბრძნულმა მართებლობამ ნება დართო აქაურებს, ასე ვთქვათ, უნებელ ექსპროპრიატორთა წარმოებისა და აი, ამ „უუნებელ ექსპროპრიატორთა“ მსხვერპლნი უნდა იქნებოდნენ.

როგორც „ბრინჯ“-ის ძვირფასი მკითხველები ჰხედავენ, თანამედროვე ექსპროპრიატორებს იმდენათ ქონებრივი მხარე როდი აინტერესებთ (აბა რა სახარბიელოა ერთი შაურის წაღება!), რამდენათაც ფსიხოლოგიური განცდანი, როგორც საკუთარია, ისე გაცარცულისა (მოიგონეთ მათი კმაყოფილი სიცილი!)...

ეხლა გიჟების შესახებ.

ესენი, როგორც ჰგავს, სრულ უფლებოვანი მოქალაქენი არიან თბილისში. მათი რაოდენობა დიდია და თითქმის ყველანი ერთისა და იმავე ხასიათის შეშლილები არიან,

დილ დილობით უფრო შეხედვით მათ ქუჩა-ქუჩა დადიან და საზაფხლის ხვით ჰყვირიან საკოდავები სულ ერთსა და იმავე სიტყვას, აღბათ მათი „idée fixe“-ის გამომხატველს.

ერთი ჯურის შეშლილები არიან, რალაცნაირ თიხის სურებით დატვირთულ ვირებს მიერეკებიან და გააფთრებით გაჰკვივან ერთ იტალიელ პროფესორის გვარს:

— Mazoni! Mazoni!

სხვებს თავზე ხის ვეებერთელა თევშები აქვთ დადგმული, ზედ თევზები უწყვიათ, დადიან და გაბმით ჰყვირიან:

- რიბ-რიბ-რიბ-რიბ!

პირველი ჯურის გიყების ფსიხიური ვითარება ჩვენთვის აშკარაა. ესენი თანახმად ჩვენი გამოკვლევისა, ზემოხსენებულ იტალიელ ფილისოფოსის პროფ. Mazoni-ის (დაიბადა 1847 წ., მოკვდა 1903 წ.), შკოლის მეცნიერები არიან და თავის მასწავლებლის სიკვდილს ისე უმოქმედნია მათზე, რომ კკუაზე შემტდარან. ის თიხის დოქები, ვირით რომ მიაქვთ, მათის წარმოდგენით ძველი რომაული „ურნცბია“ და შიგ ვითომ პროფ. მაკონის ფერფლი აქვთ შენახული.

რაც შეეხება თევზიანებს, ჯერჯერობით გადაქრით ვერაფერს ვიტყვი, თუმცა ის კი აშკარაა, რომ მათი შეშლილობა პირველ დროის ქრისტიანობის იდეით გატაცებას გამოუწვევია (როგორც მოგვხსენებათ, თევზი ძველათ ქრისტიანთა ნიშანი იყო)...

ყველა ეს გიყები დილის 5 საათიდან გამოდიან ქუჩებში და, ასე ვთქვათ, მალეძარა საათების მაგიერობას სწევენ, რადგან მათი ყირილი საღათას ძილიანსაც სულ ადვილათ გამოაფხიზლებს..

საკვირველია აქაური ტრამვაიც: არსად ისე სწრაფათ არ დაბიან ტრამვაის ვაგონები, როგორც თბილისში, მაგრამ არსად ისე გვიან არ მიჰყავთ მგზავრი დანიშნულ ადგილს, როგორც აქ. ეს იმიტომ, რომ აქაურ ტრამვაის ადმინისტრაციას თავისებური, თბილისური წარმოდგენა აქვს მიმოსვლის წესისა და ამ თავისებურ წესს სწორეთ ზედმიწევნით ასრულებს:

ამ წესის თანახმათ ერთისა და იმავე მარშრუტის ვაგონებს ნება არა აქვს ერთნეროს დაშორდენ: ჯერ ვავილის პირველი ნომრის ყველა ვაგონები, შემდეგ მეორის, მესამის და ასე. ამიტომ თბილისში სამღეთა წერილის თქმას — მოთმინებითა შენითა მოიპოვე სული შენითა — ასე ამბობენ: მოთმინებითა შენითა მოიპოვე ვაგონი შენითა.

როგორც ხედავთ, ტრამვაით სიარული საქმის კაცისათვის (მხოლოდ მოკლილები სხდებიან ტრამვაის ვაგონებში გასასკირნებლათ და დროების გა-

სატარებლათ) სიბრყვეა, რადგან ფეხით ბევრათ უფრო ადრე მიადწევს დანიშნულ ადგილს. ეტლით წასვლა კიდევ საშიშია ექსპროპრიატორების მხრით. მაშასადამე მხოლოდ ქვეითათ უნდა იარო: საფრთხეც ავცდება და ადრეც მიხვალ.

მხოლოდ ერთი უსიამოვნო მხარე აქვს ქვეითობას: ქუჩები მეტათ ტალახიანია და წამდა უწყუმ ფეღლები. ამ უსიამოვნობას კი ვერას გზით ვერ ასცდება თბილისელი, რადგან აქაური ქალაქის თავი, ბატონი ხატისოვი, სწავლა გზნაწლები: ექიშია და ძალიან გატაცებულია ტალახით ექიმობის იდეით. ფიქრობს თბილისი მალე ტალახიან ქუჩორტათ გამოაცხადოს...

და არა მარტო ქალაქის თავი, თვითამართველობის მთელი გამგეობა, როგორც ეტყობა, წელებზე ფეხს იდგამს თბილისის დაწინაურებისათვის, ლამის ჩვენი სატახტო ქალაქი, ლონდონს გაუთანასწორონ თბილისი: არ დამიჯერებთ და, გამგეობის ზოგიერთ წევრთა წყალობით ხორცის და კიდევ რამდენიმე სხვა სანოვაგეთაჯანის ნიხრმა ლამის ლონდონისას წააქარბოს. ჩვენ გერმანელების ქიშპობისა გვეშინია და თბილისის თვითმართველობის ქიშპობის კი წარმოდგენაც არ გვაქვს!..

როგორც მოგვხსენებათ თბილისში მრავალ ეროვნების ხალხია თავმოყრილი. ვეცდები თავის დროზე ყველანი გავაცნო „ბრინჯის მკობეველებს, ხელს კი ორად ორი სიტყვა ქართველების შესახებ:

მეტათ საინტერესო და სიმპატიური ხალხია ქართველები. მათ შესახებ ათასნაირი ყალბი ხმებია გავრცელებული. სხვათა შორის სიზარმაცეს უჩივიან, თითქოს ქართველებს შრომა არ უყვარდეთ და მუქთაყლაპიობა მათი დამახასიათებელი თვისება იყოს. მე ჩემი თვალითა და ყურით დავრწმუნდი, რომ ეს საზიზღარი ჭორია ერთის ქართველთა მეზობელის (სამწუხაროთ ძლიერ მახლობელ მეზობლის) ერისაგან მოგონილი.

ქართველთა კლუბში შევგვი შემთხვევით. ავედი თუ არა კიბეზე და სასადილო ოთახისაკენ მიბრუნება დავაპირე; ჩემს თვალეს გასაოცარი სურათი წარმოუდგა: ვეებერთელა დერეფანში და ფოიეში გაშლილი იყო რამდენიმე თვალუწვდენილი სუფრა; ამ სუფრებს ვარს შემოსხდომოდა უთვალავი ქართველი ინტელიგენტი, უმეტესათ ქალები და რალაცას გაფაციცებით ჩაჰკირკიტებდენ. შევჩერდი ჩემი გაოცება გაოცეცდა, რადგან დავნახე, რომ ეს სიმრავლე ხალხისა, როგორც ერთი კაცი, მთელის თავისი გულისყურითა და ენერგიით რალაცას

*) მთარგმნელის კალამბურია.

ანგარიშობდა. ერთი მათგანი წამდაუწუმ რიცხვებს იძახოდა, დანარჩენები კი თავაუღებლოდ ანგარიშობდნენ და ყველას დიდის გატაცებისა და საქმის სიყვარულის ბეჭედი ესვა შუბლზე. ფეხაკრეფით წავედი სასადილო დარბაზში, რათა ამ მშრომელ ხალხისათვის ხელი არ შემეშალა და ჩემი გული ღრმა პატივის ცემით აივსო ქართველთა მიმართ:

— ბედნიერია ის ვარი, ვისაც ეგზომ შრომის-მოყვარე ინტელიგენცია ჰყავს მეთქი, გავიფიქრე მე და სასადილოში შევედი.

აქ კი ყველა სუფრებს მოქეიფეები უხსდნენ, დენის სმასა და ლაზღანდარობას ბოლო არ უჩანდა, მაგრამ არც ერთი მათგანი ქართველი არ იყო, რადგან არც ერთ სუფრაზე (განგებ დეაკვირდი) ქართული ლაპარაკი, ერთი სიტყვაც კი, არ გამოვიგონია...

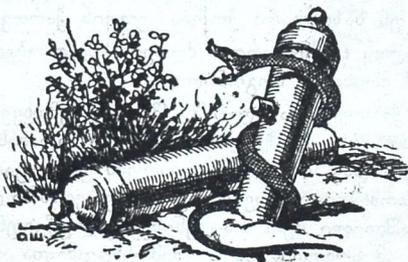
მეორე საათი იყო კლუბიდან რო გავედი და ის მოანგარიშე ქართველი ინტელიგენტები ისევ იქ დავტოვე თავიანთ რიცხვებში გულმოდგინეთ ჩაფლულნი...

ჯერ-ჯერობით ამით ვათავებ ჩემ შთაბეჭდილებას: ვცდები მალე ახალი ცნობები მივაწოდო „ბრინჯ“-ის მკითხველებს იმ უცნაურ ქვეყნისა და ხალხის შესახებ, სადაც ამ უამათ მე ვცხოვრობ.

ჩარლზ ჯონჯოლ.

ჩვენს სიტყვას ვაძლევთ, „ახალი მათრახის“ მკითხველებს, რომ სერ ჯონჯოლის წერილებს, გამოქვეყნებისთანავე, ვთარგმნით და ჩვენს ჟურნალში დავსტამბავთ ხოლმე.

თავუნა

გზონჯო.

ჩვენი დამსახურებული მეცნიერი ივ. როსტომაშვილი ჟურ. „ნაკადული“ ს მარტის ნომერში სწერს.

„ადვილათ მიხვდებით, რომ ჰხალხისა, თუ ურემბის ნავებით და ბორნებით გადაყვან-გადმოყვანაც მეტად აბრკოლებდა მისვლა-მოსვლის განცხოველებას. ამიტომ ადამიანი შეუღდა ფიძას: არ შეიძლება თვით მდინარეებზე ბავაყეთო ისეთი გზები, როგორსაც ხმელეთზე ვაკეთებო? ბევრი იფიძრა ადამიანმა და მოიგონა ხიდი.

ჩვენი აზრით მეცნიერს „ნაკადულის“ პატარა მკითხველები (რომელთა სურათები ასე ხელგაშლით იბეჭდება აღნიშნულ ჟურნალში) უნებლით შეცდომაში შეჰყავს, საქმე იმაშია, რომ ხიდი მოიგონა ინგლისელმა ინჟინერმა სახელათ სტეფენსონმა. როცა პირველად მისგან მოგონილი სამგზავრო მატარებელი მდ. ტემზის ნაპირას მიიყვანა, გასვლა გაუჭირდა. დაჯდა და დაფიქრდა. იფიქრა, იფიქრა, იფიქრა, იფიქრა და მოიგონა ხიდი.

ამავე (ხიდების) საკითხს ეხება შემდეგი თქმულება: როცა თფილისში მდ. მტკვარზე მუხრანის ხიდი ააგეს, ერთი თფილისელი მოქალაქე დაჯდა ხიდის მარჯვენა თავთან და შეუღდა ფიქრს. სამი დღე იჯდა იქ და ფიქრობდა: მესამე დღეს ნაცნობმა სარაჯმა შენიშნა და ფიქრის მიზეზი ჰკითხა. მოქალაქემ მიუგო:

— ფიქრობ იმასა, თუ რა ნიჭიერი თავი გეყოლია, რომ ე ხიდი გარდი-გარდმო გააკეთა. არა და სიგრძეზე რომ დაეწყო ვინ იცის როდის გავათავებდითო.

ასე გულუბრყვილოა თფილისელი მოქალაქე იმასა ჰგონია ხიდი ქალაქის თავმა გააკეთა და არა ინჟინრებმაო.

კეთილი ხალხი.

„კაკვახსკოე სლოვო“ ში (№ 80) სწერია:

„გთხოვთ გამოაცხადოთ თქვენს გაზეთში, რომ ჩვენ; მე 29 ლაზარეთის მერვე პალატის ავთმყოფნი უღრმეს მალლობას ვსწირავთ მოწყალეების ძმას ვასაკ ანდრეას-ძე ლორის-მელიქ-ქალანთარს რიგიანი მოვლისა და ზრდილობიან მოპურობისათვის“.

ამავე შინაარსის წერილები ჩვენს რედაქციასაც ხშირათ მოსდის აი რამოდენიმე მათგანი:

„ბ-ნო ეშმაკო! გთხოვთ ჩვენი გულითადი მადლობა გადასცეთ პატივცემულ მოწყალების დას, ალათი გორდელ-საღვთა-მოდლოიანს, აგერ მესამე დღეა ვირებს აღარ გვედა-ხის და სიცხესაც გვისინჯავს.

მე 137 ლაზარეთის ავათმყოფნი.

„პატივცემულო რედაქტორო!

ჩვენ მე 818 ლაზარეთის-დაავადებული მეომარ-ნი ქეშმარიტ ძმურ საღამსა და გულწრფელ მად-ლობას ვუძღვნით მოწყალების ძმას ანაპოდისტე კონსტანტინეს-ძე ჯამბაურ-ხორგელ-ვაზიან-სიღნაღ-ნაქურჩალი-ძეს, რომელიც ყოველ-დღე გამარჯობას გვეუბნება და ზოგჯერ ზოგიერთებს ხელსაც ჩამო-ართმევს ხოლმე.

ომის დღიური

(მიბაძეა ქართ. გაზეთებისა).

შ ა რ ა ლ ა

(საბავშვო)

შ ერთი შმდინარე ჩაუდის
ევროპის სამხრეთ მხარესა
და საოცნებო სიმშენის
რწყავს ირგვლივ არე-მარესა.

მე არ მინახავს, არცაღა
ქება ვისგანმე მსმენია,
მაგრამ ქართაზე იმ მხარეს
ის საუცხოვოდ შვენია.

მიღით და იმის ნაპირას,
გაღმა გამოღმა კიღითა,
დამირგეთ ტურფა მცენარე
თქვენ მოკრძალებით დიღითა,

რომ მტრედის ფერი ყვავილი
ზე დაჰხაროდენ ტაღლებსა—
და შემდეგ ესე სურათი
გადააკითხეთ ბავშვებსა.

თავისებურათ გამოსთქვამს
ის სიტყვას საშარადესა,
ვინც თავის უძღურ მეზობელს
მტრულად დაუგებს ბადესა,

ხმალი ამოაქვს ქარქაშით
პირ ანაღესი ქვაზედა
ხმელეთზე კარგი ბიქია
თუ არ ისუსტა ზღვაზედა.

მორიელი.

კოლო.

ლექსები

26 აპრილი

(ჩვენი კორესპონდენტისაგან)

ბულაირი. გუშინ ქალაქს იმპერატორი ვილგელმი ეწვია სულთანის ნასრედინის თანხლებით. ხალხს დღესასწაულში მონაწილეობა არ მიუღია.

გააგა. სარწმუნო წყაროებიდან იუწყებიან, რომ იმპერატორი ვილგელმი გუშინ საფრანგეთის ფრონტზე იყო და ჯარები დაათვალიერა.

ვარშავა. ლოშიდან გამოქცეული ებრაელის სიტყვით გუშინ კაზერი ვილჰელმი ლოშაში ყოფილა და მდინარე ბზურის ფრონტი დაუთვალიერებია.

კოპენჰაგენი. იმპერატორი ვილჰელმი 26 აპრილს მძიმე ავით გამხდარა და ექიმების რჩევით კრაკოვიდან ბერლინში დაბრუნებულა.

ლონდონი. რეიტერის სააგენტოს ცნობით იმპერატორი ვილჰელმი 26 აპრილს ანტვერპენში მისულა ადგილობრივ სიმავრეთა დასათვალიერებლათ.

ისფანანი. ამბობენ იმპერატორი ვილჰელმი თითონ მიუძღვის ოსმალთა ჯარს ენვერ ფაშას თანხლებითო. ქალაქში დიდი მღელვარებაა.

ნიში. 26 აპრილს იმპერატორმა ვილჰელმმა ინახულა ავსტრიის იმპერატორი და ზავის შესახებ ესაუბრა. ოსალოდნელია დიდი აპბები.

ჩვენი საკუთარი კორესპონდენტისაგან

(26 აპრილი)

სოფია. იტალიაში სამთა შეთანხმება თინ და თან ნიადაგს პოულობს. ავსტრიის წინააღმდეგ მტრული განწყობილება იზრდება.

რომი. იტალია საომრათ ემზადება. ჯარი უკვე დაამზადა. ფულს საფრანგეთი პირდება, პურს რუსეთი და იარაღს ინგლისი. ომის დაწყებას დღედღეს მოელიან.

კოპენჰაგენი. იტალიამ დიდძალ ჯარს მოუყარა თავი ავსტრიის საზღვარზე. დღეს, ან ხვალ ომი იფეთქებს.

პეტროგრადი. ამფითეატროვი ატყობინებს გაზ. „რეის“, რომ იტალიის გამოსვლა ოსალოდნელია რამდენიმე თვის შემდეგ.

პარიზი. ბიულოვმა ახალი წინადადებით მიმართა იტალიის მთავრობას. მოლაპარაკება გრძელდება.

სტოკჰოლმი. „ბერლინერ ტაგებლატის“ სიტყვით ავსტრიისა და იტალიის შორის უმთავრეს კითხვებში შეთანხმება მომხდარა.

(სპეციალური კორესპონდენტისაგან)

ბუქარესტი. იტალია ომისათვის ემზადება. უკვე გაიწვიეს ვენიდან სამხედრო ატტაშე.

ათინა. ავსტრიიდან გერმანელები გარბიან. ომი აუცილებელია. დღეს თუ ხვალ ზარბაზნები დაიქექებს.

კოსტანტინოპოლი. ავსტრია თანახმაა დაუთმოს იტალიას ტრიენტი და ტრიესტი. ორივე მხარე კომპრომისზე მიდის, რომ სამხედრო შეტაკება თავიდან აიცილინონ.

სოფია. იტალიაში ომის მოწინააღმდეგეთა რიცხვი სქარბობს. იტალიის გამოსვლა ოსალოდნელია არა უადრეს ივლისის დამლევისა

ადესა. სტამბოლში დიდი შეთქმულობა აღმოაჩინეს. შეიპყრეს 4865 აფიცარი, რომელნიც ახალგაზრდა ოსმალთა წინააღმდეგნი არიან. მათ დახვრეტა მოეცის.

ქაირი. მდინარე ნილოსის სათავეში ჩაირირა ეგვიპტეში მომავალი ხორბლით დატვირთული გემი „კოკოდლი“. ამბობენ გემს ნაღმი ესროლა გერმანიის წყალქვეშა ნავთაო.

მალტა. დარდანელის საზღვრებისაკენ გაიგზავნა 1500 გემი დესანტით დატვირთული.

ბუქარესტი. იონესკუმ განაცხადა, რუმინია ბრძოლისათვის მზათ არის, მაგრამ ნეიტრალიტეტს ბოლომდი დაიცავსო. სასახლეში სამხედრო კრება მოხდა.

მ. ორი-ელი.

კალია და მკემა

(არაკი აჯიკაბულის ცხოვრებიდან.)

ერთ დებოს მუშას აჯიკაბულში,
 მიმე ჩაქუჩის ცემა-რახუნში,
 დალაღვა ეგრძნო, ჩამომჯდარიყო.
 (აღბათ უფროსი ახლოს არ იყო.)
 მიედლო ი ავი რალაც რკინაზე
 და ჩასძინოდა მტრების ჯინაზე.
 მუშებს მე ვამჩნევ სიზარმაციტ სკირს
 ოც და ოთხ საათს არ მუშაობენ,
 აპიტომ ხშირათ მიმართავენ ძილს,
 სხვა საშვალეებას რომ ვერ ხმარობენ.)
 ჩასძინებოდა, მარა საწყალსა
 სულ დახვეოდა კოლა-მწერები,
 (არ ვიცი, რატომ შავ სისხლს მუშისას
 აგრე ბევრი ჰყავს ყველგან მტერები.)
 მძინარეც გრძნობდა რალაც უკირდა,
 ძილშიაც კი ხელს ზანტად იქნევდა,
 კოლა ბზულია უფრო ცხარ აბდა
 და იერიშიც მედგრად მიჰქონდა.
 ბზუოდენ: „ამ ურჩს შეხედეთ
 არც კი გკანებებს კენასო,
 ცოტას რომ უკბენთ მაშვინვე
 დაიწყებს ხელის ქნევასო.
 სწორეთ უზრდელი რამ არის,
 ახლა აუტყდა ფხანაო
 რად არ გვაყენებს რომ, გავძლეთ,
 საზრდო არ გვინდა განაო!“

თქვენც ალბათ ბევრხელ გსმენიათ
 ამისი მგზავსი ამბავი,
 როცა ასტებენ ყაყანსა
 ზოგს რომ აკლდებათ სახრაფი.
 ყვირიან, აბა გვიშველეთ
 ქვეყანა ილუბებო,
 უმცროსი უფროსს აღარ ცნობს
 განგებაც მისთვის სწყურებო.

ჩვენებური.

ინტერვიუ

გაზეთებში მოთავსებული იყო ქუთაისში ექსპროპრიატორებისაგან მოტაცებულ ბ-ნ ოცხელთან საუბარი და იმდენათ დამინტერესა ამ ამბავმა, რომ განვიზრახე პირადათ ოვლაპარაკებოდი ტყვეობიდან დაბრუნებულ კომპერსანტს.

ბ-ნი ოცხელი ძლიერ თავაზიანი, უკეთ ვთქვათ რაინდული ხასიათის კაცი ყოფილა და სიამოვნებით მიმიღო.

— ეს ერთი მხრით სასარგებლოც დარჩა ბ-ნო ეშმაკო. ახლა მთელმა საქრთველომ იცის, რომ ქუთაისში ვაჭრობ ს. ოცხელი და ეროგვარი რეკლამა გაზოდის.

— რა თქმა უნდა, ზოგი ქირი მარგებელია ბ-ნო. ჩვენი მკითხველები ძლიერ დაინტერესებული არიან თქვენი ამბითა და თუ კი ვისმე შეუძლია რეკლამის გაწევა ეს ჩვენზე უკეთ არავის.

— მე სოფ. ქომაში შემხვდა ორი ბავშვი. მართო არა გყოფილვარ, მაგრამ ჩემთან მოიწადინეს სათევზაოთ წასვლა.

— როგორ თუ სათევზაოთ?

— მითხრეს: „მდინარე რუა, რომელიც დასავლეთის მხრით ჩაუქუხს ფერძის კლასს სავევა კალმახებითა და მე კალმახების პირდაპირ თაყვანის მცემელი ვარ.“

— ჩინებული თევზია!

— ავეყვით მდინარეს და ავედით გორაზე, საიდანაც გამოჩნდა რიონის ხეობა და რაქისაკენ მიმავალი გზა. — ხედავ ბ-ნო სტეფანე, რუაში რაც თევზები იყო სულ სიმონ მგალობლიშვილს დაუჭერია და ჩვენ ისევ რიონზე ჩავიდეთო.

— რიონმაც ჩინებული თევზი იცის. ავტორიტეტულათ შევნიშაე ძე.

— დავუჯერე და ავეყვით. ვიარეთ ორი დღე და ღამე. უცებ უღრან ტყეში ამოვყავით თავი. მაშინ მომიბრუნდა ერთი ბავშვი და მითხრა: — მოგატყუეთ ბ-ნო სტეფანე, თქვენ მოტაცებული ხართ, თორემ სად გავგონილა ზამთარში წყალში თევზის გაჩერება. როგორც კი აცივდება ისინი ამოდინ წყლიდან, ბუჭკბში ბუდეებს იკეთებენ და კვერცხებს სდებენო. მე ამ ხნას კაცი ვარ და ეს კი არ ვიცოდი.

გუშინ და დღეს

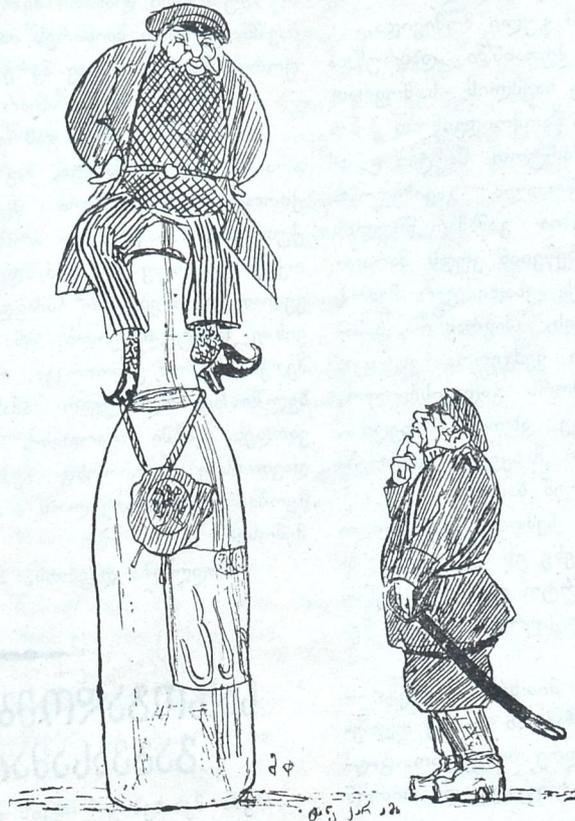
გუშინ

ა მ ი ს ი ჯ ი უ ს ტ რ ა ც ი ა

ომის საჭიროებინათვის.

გუშინ და დღეს

დღეს

მშენებლის ინსტიტუტი

საბავშვო

—მერე რა გაგიკეთდებათ ამ მოტყუებით მეთ-
ქი? ცკითხე იმათ.

— როგორ თუ რა? შენზე უკეთეს თევზს ჩვენ
სად დავიჭერდით! მიპასუხეს სიცილით და აშან ისე
იმოქმედა ჩემზე, რომ კინაღამ გული მომივიდა.

დალამდა. ერთი ბავშვი ქუთაისში დაბრუნდა
ჩემ გასაყიდათ, ხოლო მეორე საკმლის საშოვრათ
წავიდა. დავრჩი მარტო. უნდა წარმოიდგინოთ ბ-ნო
ეშმაკო ჩემი მდგომარეობა. მარტოთ მარტო ტყე-
ში. რაღაცამ ფოთოლი გააშრაილა. გავიხედოთ,
უზარ-მაზარი დათვი. მიჰყუდება გამხმარ წიფლის
ჯიკვს, ორი საყენის სიგრძე ბეწვიან კუდს მარაო-
სავით ექნევს და შემომტყერის. ცხადია ვერ შემომ-
ბედა და ჩეწს დაძინებას უცდის, მაგრამ რა დამა-
ძინებს. პირიქით, მინდა ერთი ვეძგერო, ესტაცო
იმ გრძელ კუდში ხელი და შორს გადავისროლო,
მაგრამ მეშინია: ვაი თუ აქვე ახლოს სოფელია,
იქ ჩავარდეს და ვისმე ზარალი მოაყენოს. აობრება
და აწიოკება ისედაც ეყოფა ჩვენ ხალხს.

გაოწენებისას დაბრუნდა ჩემთან დარჩენილი
ბავშვი და გამაღვიძა. მე ვუჩვენე ის ადგილი, სა-
დაც დათვი იდგა. ახლა იქ მარტო დამპალი კუნძი
ეგდო და მასზე გადმოზრდილი სუროს ტოტი ნე-
ლა ირხეოდა ნიავისაგან.

— გასაკვირია სწორეთო, მითხრა ბავშვმა. —
დათვები ზამთრობით წყალში ჩადიან და იქ იკეთე-
ბენ ბუნაგებს, ეს ოხერი რა ადრე ამოსულაო. გად-
მომცა ერთი მოხარული კარტოფილი და თითონ
დაწვა დასაძინებლათ.

— კარგი, მაგრამ როცა ეძინა რატომ არ მოე-
კალი ის მტაცებელი და მატყუარა ბავშვი.

— მართალი ვითხრა ქვა ვერ ვიშოვე. იქვე
მახლობლათ ეგდო ერთი ბედლის ოდენა კენჭი,
დაესტაცე ხელი და მყისვე ვიფაქრე: --ვესერი ამას,
მაგრამ ვაი რომ დავაცილო, გამოიღვიძოს და შე-
მიტიოს მეთქი.

— კეტი მაინც ვერ იშოვე?
— გამოუცდელი ბრძანდებით ბ-ნო ეშმაკო.
როცა ბავშვის ხვრინვა მესმოდა მე სულ ამ შურის
ძიებაზე ვფიქრობდი, მაგრამ სად იშოვი ისეთ კეტს,
რომ ასეთ გასაქირში გვევარგოს? არსად ახლოს ხერ-
ხის ქარხანა არ არის. ვტაცე ხელი ერთ უზარმა-
ზარ წიფელს, მინდოდა ძირიანათ მომეგლიჯა, მაგ-
რამ გამახსენდა, თუ როგორ აჩანავებენ ჩვენში
ტყვებს და შევედქი.

— ახირებულა ბ-ნო სტეფანე, თქვენი სიკო-
ცხლე განსაცდელში იყო და თქვენ კი ტყეებზე

ფიქრობდით. კარგი, მაგრამ თოფი რატომ არ წაარ-
თვით მძინარე ბავშვს?

— კმ, რაინდულათ ჩაიცინა ბ-ნმა ოცხელმა. —
ნუ თუ ისეთი ლაჩარი მნახეთ ბ-ნო ეშმაკო, რომ
ბავშს და ისიც მძინარეს იარალი წავართვა?! რო-
ფორ გამოვჩენილიყავ მეზე ქუთაისის კაქრებში?

— რატომ მაინც აღარ გამოიქცეო?

— როგორ უნდა გამოვქცევიყავი, კომპასი თან
არა მქონია და ქარტა, მაგრამ ეს და ბოლოს სა-
ქიროც აღარ ყოფილა შეხუთე დღეს დაბრუნდა
ქუთაისიდან ბავშვი და მითხრა: — გავათავეთ საქმე,
თქვენ თავისუფალი ბრძანდებითო. ამ ამბავმა პირ-
ველათ საგონებელში ჩამავდო. მეშინოდა, ვაითუ
ვინმე კაკიტილაშვილს, ან მოშიაშვილს მიმყიდეს
მეთქი. მაგრამ გაჰოიკვა, რომ ისევ ჩვენთანების
ხელში ჩავვარდნ-ღვარ: ამაზე ითქმება — ლუკვა გა-
ვარდეს, ჯამში ჩავაოდესო“. ახლა როგორც ხე-
დავთ ისე დავებრუნდი ჩემს სასარგებლო მოღვა-
წეობას და საქართველოს არ მოუწია კვლავ ძაძით
შემოსვა.

— მადლობა ღმერთს, მადლობა ღმერთს!
ეშმაკი

საზოგადოებრივი გაგვასამართლო.

ჩემს შესახებ ვინ იცის დღეს რას არ ლაპა-
რაკობენ, რა ქორებს არა თხზავენ, მაგრამ მე ამი-
სი სრულიად არ მეშინია, --ადრე იქნება თუ
გვიან სიმართლე თავისას გაიტანს და საზოგადოება
სინანულით იტყვის: საბრალო ეშმაკი, თურმე ცა-
თამდე მართალი ყოფილა და ჩვენ კი მასზე ვინ
იცის რას არ ვავრცელებდითო:

ამ სამი კვირის წინეთ ჩემთან შემოვიდა ორი კაცი
თომანასიძე და ბ-ნი შათი რიშვილი, და მთხოვეს, „ახალ
მთარახში“ მომეთავსებია ცნობა „ხარფუხის აული-
ტორიის“ შესახებ. მე მოვიამინე მათგან ყოველი-
ვე და ბოლოს უარი ვუთხარ ქურნალში ამ
ცნობის მოთავსებაზე.

სტუმრები რასაკვირველია ნაწყენი დაბრუ-
ნდენ და მე მწამებენ საზოგადო საქმისადმი უყურად-
ღებობას. ამიტომ მსურს საზოგადოებაში მოისმინოს
ჩვენი საქმე და სთქვას (თუ უნდა ნუ იტყვის) ვინ
არის ჩვენ ორში მართალი.

1913 წლის პირველი აპრილიდან „ხარფუხის
წრეს“ იჯარით აულია ქალაქის სახლი აბანოა ქუ

ჩაზე (ხარტუხში). ბევრი შრომისა და წვალების შემდეგ სახლში მოუწყვიათ მშვენიერი აუდიტორია სცენითურთ, რომლის კურთხევაზე მშვენიერი სიტყვა წარმოუთქვამს გამგეობის წევრს ნ. არლუთინსკის. წარმოდგენები იმართებოდა თურმე ყველა ენაზე. (ქართულზე, რუსულზე, სომხურზე, თათრულზე). სქმე ჩინებულათ მიდენილა, მაგრამ წრეს დასდებია მკირეოდენი ვალი. ქალაქის გამგეობას უჩივლია. წრის გამგეობა აქეო მივარდნილა, იქით მოვარდნილა, უშოვნია ხვედრი ფული. მიუტანია ბ-ნ ჯაბარისათვის (მოწმეთ დიმიტრი დუმბაძე დამისახელეს) და უთქვამთ.

—აი ბატონო თქვენი ფული, მიირთვით და საჩივარი მოსპეთო.

ფული ბ-ნ ჯაბარს, თითქო მიურთმევეია, მაგრამ საჩივარი თითქო არ მოუსპია.

ბოლოს საქმეში ჩარეულა თვით ქალაქის მოურავი და, როგორც ასეთს, მიზნათ დაუსახავს „ხარტუხის აუდიტორიის“ იერიშით აღება. (ასე ამბობდენ ისინი!) მე ბ-ნ ხატისოვზე სულ სხვა აზრისა ვარ: შეიძლება იმან ალყა შემოარტყას და „იზმორით“ აიღოს, მაგრამ იერიშით და ისიც „სახალხო აუდიტორიაზე“ არასოდეს არ მივა.

—ამ მხრივ ბ-ნმა ხატისოვმა თავის უფლებებს გადააქარბაო მითხრეს სტუმრებმა და სამართლიანათ დამისახურეს ჩემი იუმორისტული დიმილი, ვინაიდან „Побѣдителей не судят“.

—იმან (მოურავმა) აცნობა პოლიციემისტერს, რომ ქალაქის სახლიდან „ხარტუხის წრე“ განდევნეთო. მაგრამ როცა გუბერნატორმა გაიგო, რომ ეს განკარგულება უკანონო იყო შეაჩერა ისო.

მართალი მოგახსენოთ, ცოტა აქაც ჩამეცინა. ასეთი კარგი ნაცნობები ბრძანდებიან და თუნდაც უკანონო განკარგულება ყოფილიყო ხათრს მაინც არ გაუტეხდა მეთქი.

—როცა ამ ფრონტიდან უკუქცეულ იქმნა და სამართლის ორ ინსტანციაშიაც დამარცხდა, მაშინ ხატისოვმა სხვა ღონე იხმარა და თავისი გაიტანა. ის ახლა გამოვიდა, როგორც ქალაქთა კავშირის წარმომადგენელი და მისწერა „წითელ ჯვარის“ გამგეობას (მგონი ასე სთქვამს):

—ქალაქსა აქვს მშვენიერი სახლი აბანოს ქუჩაზე და იქნებ რამეთ გამოიყენებთო. ის არ გაუმხელია, რომ ეს სახლი წრეს იჯარითა აქვს აღებული და შიგ სახალხო აუდიტორიაა მოთავსებულიო.

—მოვიდნენ და დაგვაცლევინეს, თუმცა ამდენი ხანია არაფრისთვის არ გამოუყენებიათ და ისეთ

აღაგას არის, რომ ვერც მოიხმარენო.

გული დაგვწყვიტა, როცა ვნახეთ როგორ ანგრევდენ ჩვენგან სიმწრით ანაგებ სცენასა და აუდიტორიასაო, დასძინა ბ-ნმა შათირიშვილმა.

აი, ბ-ნებო, დაახლოებით „რაობა“, ე. ი. დედა — ძარღვი ჩვენი სადაო საგნისა. რასაკვირველია, იმით ბევრი წვრილ მანებიც დაურთეს და საერთოდ აღმშფოთებელი სურათი დამიხატეს, მაგრამ მე არც ესეთი გამოუცდელი ვინმე ვარ, რომ საგანს კბილი ვერ გავუშინჯო.

აი ამიტომ ავწონ-დავწონე საქმე და ცივი უარით გავისტუმრე ჩემი პატივცემული სტუმრები.

ახლა ვთხოვ ყველას, ვისაც კი აინტერესებს სიმართლე, (როგორც ასეთი,) გულზე ხელი დაიდოს და სთქვას:

შემეძლო მე ყოველივე ეს და მრავალი ამის მაგვარი გაომემკლავნებია ჟურნალის ფურცლებზე თუ არა?

რასაკვირველია არა, არა, და არა.

ამიტომაც ვუთხარი მე უარი „ხარტუხის სახალხო აუდიტორიის“ წარმომადგენლებს; ამიერიდან კი, რაც უნდათ ისა ჰქნან და ისა სთქვან.

ემშაკი.

საუბარი

(იმერული სცენა)

—ნიკოია, ბოშო, კაცმა ომის ქარ ცეცხლში გამეიარე, ზარბაზნების ბრიგინი მემისმინე და ნუ თუ ერთი საინტერესო არაფელი შეგემთხვა?

—რავა არა, შე კაცო!

—ჰო და მომიყევი ჩემო, ნიკოია დაწვრილებით.

—ერთხელ, ჩემო სოფრომ, კამანდერმა დამაყენა ჩასავოით. კუბრივით შავი ღამე იყო. მივეყუდე ჩემთვის უშველებელ მუხას და ვიყურები. ვითამ შემეშინდა თუ: „ნიკაპლი“!.. გვეიხედე მოდის ლემენცი: ვლენწე ტყვია და გადავაგორე! ბიქო, გვეიხედე—კილო მოდის ორი ლემენცი: ვდლიზე და გადავაყირავე! გვეიხედე—მოდის სამი ლემენცი, ვშვლიქე და გაკოტრიალდენ! გვეიხედე—მოდის ათი ლემენცი თავის „ფეთებლით“, „უხალპე“ და კიტრებივით წავალაგე! გვეიხედე...

მეიცა, მეიცა, ჩემო ძამია! ძან ბიქობა გამოგიჩენია, მარა, კაცო, ერთმა ლემენცმა მაინცვერ მოახერხა შენსკენ თოფის გამოსროლა?

—ბოშო, რაღა კაცი ვიქნებოდი მაშენ, სიზმარ-
ში რომ ლემენცს თოფი ესროლა და ეჯობნა ჩემთვის!

—ვეე! შეე კაცო, ამდენ ხანს სიზმარს ლაპა-
რაკობდი!

გუგული.

ომის ქილიუსტრაცია

შეხვედრა

მთხუნველი

აფხაზეთიდან

(შესახებ ახალი ანა-ბანისა)

სოხუმის ოლქს აწ ექნება
საკუთარი განაწერა,
ეს ყოფილა და ასრულდა
აფხაზეთის ბედის წერა
ჩემი აზრით საჭიროა
საკუთარი ანა—ბანა,
ყოველგვარი საიდუმლო
სხვამ იცოდეს ვითომ განა?
ესთქვათ, რომ კაცმა, მაგალითად,
მოიპარა ჭაკი ცხენი;
ქურდი ითხოვს სოფლისაგან
არ შეიქნეს შენარცხვენი,
და გამოაქვთ ყრილობაზე
აფხაზეთი განაჩენი.
ეხლა ესთქვათ რომ მათ სკოდნოდა
წერა-კითხვა უფრო ვრცელი,
ამ ამბავსა წაიღებდა,
დამერწმუნეთ, მინდორ-ველი.

აფხაზეთის გლეხ-კაცობა,
რომ გაეცნოს თავის წარსულს
იქნებ აზრი შეიცვალოს,
დაუჯერონ ვინმე ავ-სულს;
ამისათვის ისევე ის სჯობს,
დარჩენ კვლავად უსწავლელნი,
აფხაზეთი ანა-ბანიო
შეაჩერონ გზა საველენი.

გოლოვინის პროსპექტისა და სამხედრო ქუჩის კუთხეში

**გ ა ი ხ ს ნ ა ა ხ ა ლ ი ა ფ თ ი ა ქ ი
ვ ა რ ლ ა მ ა ს ვ ლ ე ღ ი ა ნ ი ს ა .**

რას ეძებენ მესღებურნი
 ნახეს ხალხი სათლელ ღუმათ...
 თუმც იციან რაცა ხდება,
 მაგრამ სხედან ყრუთ და ჩუმათ.
 ყველა ქურდი, ავაზაკი,
 ამ მხარეში „კრონ პრინცია“
 აფხაზეთიც მიტომ არის
 ჯოჯოხეთის პროვინცია.

პეტრე.

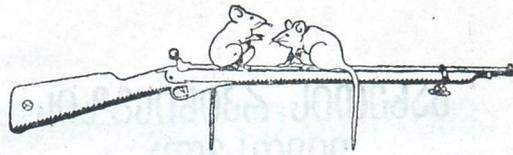

ნაოლაღვიძან

ბნელეთის მეფევე, მიიღეთ,
 ჩემგან სალაში გვიანი,
 დიდხანს მეხილო ამ ქვეყნად,
 გძელ-ტარა მათრახიანი,
 მოკეთეს გული უამო,
 მტერს მიაყენო ზიანი,
 „სამოთხის“ შვილთა თავზედა
 „ბატონი“ გახდე სვიანი,

აწ წამომყევი, თუ ძმა ხარ,
 შენი მათრახით მწვავეთა,
ნაოლაღვიძან რო ჩავალთ,
 დაგვიხვდებიან „ფლავიფა“,
 დაგვატიყენებ ვით სტუმარს,
 საშიშსა, მოსარიდესა..
 ნუ გვინდა მათი ლაქუცი,
 გავყვეთ, მარცხენა კიდესა,
 იქ ვნახავთ საბილიარდოს,
 „მოსე მწერლების“ ბუდესა,
 (გაუღის შარებს ტრიალი
 ამა ოთახის ზღუდესა)
 უტხუნე იმათ მათრახი,
 ვითარცა ითხოვს წესია
 და უთხარ: „იმას იმკით თქო
 რაც საქმით დავითესია;
 თავზე სიმშლილი დაგეჩხავის
 ხელ მოღერილი ცელითა,
 თქვენ კი რას სჩადით ამასა,
 მაგ მოსატეხი ხელითა?..
 და შემდეგ იქვე... მაგრამ, სტოპ!
 ხალხია ფიცხი გულისა,
 ყბებს მომამტვრევენ რომ ჩავალ
 თუ ამან გააგულისა.

დ. ჯიქია.

ისპინათ!

მეტამეტე (13) ნომერი „ახალი მათრახისა“
 რომელიც გამოვა 29 მაისს იქნება სპეციალური

ს ა ს კ ო ლ ო

ამიტომ რედაქცია სთხოვს თანამშრომელთ, აღ-
 ნიშნული ნომრისათვის (რაც შეიძლება ადრე)
 მოგვაწოდონ მასალები სკოლის ცხოვრებიდან.
 სასურველია აგრეთვე საკარიკატურე მასალები.
 15 მაისს შემდეგ მიღებული მასალა სას-
 კოლო ნომრისათვის აღარ მოესწრება.

ახალი მათრახის
 რედაქცია

ყოველ ივემწერ მოწერა და ეგრეთვე ფულიც
 პირველი მაისიდან უნდა გამოგზავნონ სილიბისტრო
 რემანოვისძე თავართქილაძის სახელზედ.

Ящик № 199, или Баронская, 15.
 მათრახის რედაქცია.

ქალაქ თბილისში

გამოდის ყოველკვირეული იუმორისტული გამოცემა

ახალი მათრახში

ჟურნალის სამხატვრო და სალიტერატურო მხარეს განაგებენ ეშმაკი და თავუნა,
ხოლო გამოცემის საქმეს ა. გ. ბუკია.

თანამშრომლები — ჯაბურჩიანი, ზლიკვაძე, ეშვი, ეშმაკი, თავუნა, კენტი, კვინწარი, კოლო, მორიელი, ნაბუქოდონოსორი, ონისიძე, პიტნა, ფონ-ტეფო, ქიქოძე შ., შმერლინგი, ჭიაურელი, ხუმარა და სხვ.

ჟურნალის ფასი — 12 თვით 5 მ. † 6 თვით 3 მ. † 3 თვით 1 მ. 50 კ. † 1 თვით 50 კ.

„ახალ მათრახში“ დაიბეჭდება მხოლოდ იუმორისტული შინაარსის წერილები: ლექსები, მოთხრობები, ზღაპრები, არაკები, შარადები, გამოცანები, ნაკვესები და სხვა.

ჟურნალში დაიბეჭდება საერთაშორისო ომის ილიუსტრაციები.

რედაქცია სთხოვს ყველა თანამშრომლებს, მასალები გამოგზავნონ ამ ადრესით:

Тифлисъ. *)
С. П. Таварткиладзе.
Баронская 15,
Почтов. ящ. № 199.
(ახალი მათრახისათვის.)

*) ნვერტზე მარკისათვის არის დანიშნული და გულმგვიწყებს მოვადონებთ, რომ უმარკო წერილს რედაქცია არ დაიხსნის.

ციხე შარ აბხ.

აკაკი კარგი პოეტი ხარ, ჩემო გიგო, მაგრამ ჩემი ლექსების სწორება შენი საქმე მაინც არ არის.

რედაქტორ-გამომცემელი—ნ. დ. ჯენიტსა.